

Névadónk - Ölbey Irén

Írta:

2011. szeptember 27. kedd, 10:38

Ölbey Irén a 20. század gyermekirodalmának egyik jelentős alakja 1902-ben született Döge községben. 1987-ben bekövetkezett haláláig, hű maradt szűkebb pátriájához, Dögéhez.

Életrajzi adatok

1902. december 27-én született Dögén, Szabolcs vármegyében. Apja Ölbey Bé-la, a falu főjegyzője. (Apai ősei református lelkészek.) Anyja Pál Irén Jo-lán, királyhelmecei ügyvéd lánya. (Római katolikus.) Tizennégy gyereket hoz világra. kilenc fiút, öt lányt, Irén a harmadik.

1904-ben Pál Lajos helmecei nagyapa veszi magához s neveli évekig. Helmeceen végzi a négy elemi. A természet szépségére itt nyílik rá szeme a virágos -és gyümölcsöskertben s a szőlőhegyen. A nyarakat szabolcsi szülőfalujában tölti. Az első polgárit magánúton végzi, majd Cinkotán folytatja, a jegyző-gyerekek ingyenes iskolájában. Harmadikos, mikor meghal a szeretett nagyapa.

1916 - A debreceni Svetits Intézetben folytatja tanulmányait, az iskolanővérek tanítóképzőjében. Kitűnő tanuló. Lapot szerkeszt, verseket, novellákat ír. Festő vagy orvos szeretne lenni.

1921 - A tanítóképző elvégzése után egy ideig állástalan, a szülőfalujában él. Ne-velőnői állást vállal Ászáron (Komárom m.) és Pusztavacson (Pest m.) egy intéző családjánál.

1923 - Meghal a családfenntartó édesapa ötven évesen. Ölbey Irén megkapja tanítónői kinevezését a nyírségi Napkorra. Öt évet tölt a szegény faluban, szegény iskolában, ahová télen - megfelelő öltözet híján - nem járhatnak a legelesettebbek. Írásait az Élet katolikus folyóirathoz küldi. Tüdőbetegségét a debreceni szanatóriumban kezelik fél évig.

Írta:

2011. szeptember 27. kedd, 10:38

1928 - Egészsége érdekében áthelyezik a klimatikus fekvésű Pilisszentkeresztre, hogy segítsen nehéz helyzetű családján, két kisebb testvérére visel gondot.

1929 - A Magyar Vasárnap (Falusi esték) szépirodalmi és társadalmi folyóirat fölfedezi verseit. Ugyanebben az évben a tekintélyes Új Idők megjelenteti Téglá és Szél c. versét. Ezt követően alkotói pályája az Új Időkhöz kötődik elsődlegesen, egészen 1944. évi megszűnéséig,

1931 - Első verses könyvét, a Senki szigetét a Singer és Wolfner Irodalmi Intézet, a fentebb említett folyóirat kiadója jelenteti meg. Szentkereszten kezdődik költői-baráti kapcsolata a Nyugathoz kötődő, többszörös Baumgarten-díjas Erdélyi Józseffel. Erdélyi szenvedélyes plebejussága elmélyíti Ölbey Irén szociális érzékenységét és igazságkeresését.

1932 - Az én falum - a Szerkesztő Úrnak címzett - szociográfiai cikke az Új Idők-ben vihart kavart. Áthelyezéssel fenyegetik s ő is kéri áthelyezését.

1935 - A pestszenterzsébeti Apponyi utcai állami elemi iskolához kerül. A pesti években jelentkezik mesékkal, meseregényekkel. Ezek a Gyermekbokrétában, Az én újságomban látnak napvilágot. Meséi a Magyar Rádióban is si-kert aratnak.

1937 - A beérés éve. A Szeptemberi láz verseskötete elismerést kelt a fővárosi folyóiratok, így a Nyugat könyvismertető rovatában is 1938-ban.

1939 - karácsonyára megjelenik a Magyar tündérmesék. Ugyanekkor a Krisztus: A Megváltó életét, kínhalálát és feltámadását versekbe foglalta ÖLBEY IRÉN (A könyvet Albrecht Dürrer fametszetei illusztrálják.)

1941 - Ezüst dob - újabb verseskötet. Záró darabja az Énekek éneke c. bibliai könyv verses átköltése.

1942 - A Tarka versek c. műve hagyja el a nyomdát.

Írta:

2011. szeptember 27. kedd, 10:38

1943 - A MIÉME gondozásában lát napvilágot az ltt kell maradnod verseskötnyv.

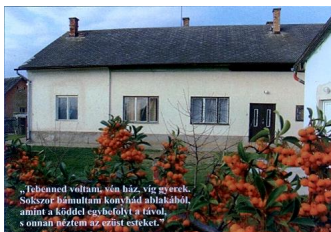
1944 - Tanítónői nyugdíjazását kéri húsz évi tanítás után. A Magyar Lányok és az Én Újságom szerkesztője. Ápr. Budapest bombázása. Bombatámadás c. verset a háborús cenzúra be-tiltja. Az orosz ostrom alatt nyolc hetet tölt pincében.

1945-47 - Jórészt francia műfordításokból él. Az Új ember katolikus lap közli legtöbbjét. A Szent István Társulat jelenti meg a Hét arany krajcár c. me-segyűjteményt.

1948 - A fehér varázsló (Kis regény az óceáni szigetvilág életéből) - Ferences vi-lágmisszió. Totális kommunista diktatúra hazánkban. Kizárják a Magyar Írók Szövetségéből. A központi pártlap, a Szabad Nép dec. 9-i számában befeketítik, ellehetetlenítik, kettétörik írói pályáját a következő mondattal:

Irodalmi hullá, hírhedt alak, Horthy-bérenc, Mindszenty-tollnok. (Mivel „érdemelte ki” ezeket a „magas” minősítéseket? Katolikus kereszténységével és a róluk írt verseivel?)

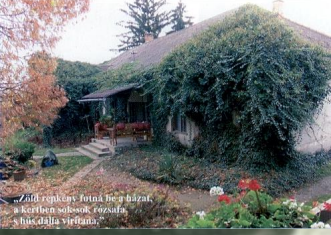
1949 - Fórum nélkül marad. Nyugdíjából nem tud megélni. Hazakényszerül, a családja hazahívja a szülőfaluba, a nagy szegénységbe, szűk lakásukba.

Névadónk - Ölbey Irén

Írta:

2011. szeptember 27. kedd, 10:38

...és a

Névadónk - Ölbey Irén

Írta:

2011. szeptember 27. kedd, 10:38

„Nincsen halál, csak örök élet,
minden halál feltámadás.”
(Ölbey Irén szüleinek sírja
a dögei temetőben)

„Lehajlanak a csillagok,
lehajlik a mérsz,
flaszák, tejút, meghalok,
emnyi lesz az egész.”

(Ölbey Irén sírja)